

VI. Kasvatuslautakunta.

Kasvatuslautakunnan kertomus vuodelta 1908 oli sisällykseltään seuraava:

Vuonna 1908 on Kasvatuslautakunnan toiminta jatkunut saman suunnitelman mukaan kuin aikaisempinakin vuosina, mutta se on saanut kauan tarpeelliseksi huomatuksen laajennuksen sen kautta, että Kaupunginvaltuusto on ostanut Norrgårdin ja Södergårdin tilat Bengtsårin kylässä Bromarvin pitäjää huoneistoksi suuremman määrin pahantapaisten poikien kasvatuslaitosta varten ja asettanut ne Lautakunnan hallinnan alaisiksi. Koska Rakennuskonttorin toimituttamat muutos- ja korjaustyöt tilojen rakennuksissa ovat vaatineet pitemmän ajan kuin oli laskettu, ei laitosta ole tosin voitu avata kertomusvuoden kuluessa, kuten oli aiottu, mutta tärkeimmät maanviljelyskalat on hankittu ja pehtori otettu, minkä ohella sinne on siirretty muutamia poikia, joita on ollut vaikea sijoittaa yksityisten henkilöiden palvelukseen. Kahdeksassa muussa Kasvatuslautakunnan alaisessa laitoksessa, joista 6 koulutyöhön nähden on ylempään ja 2 alemmahan kansakoulujen vertaisia, on opetusta, mikäli mahdollista, annettu kaupungin kansakouluille vahvistettujen opetussuunnitelman mukaan. Myös yksityisten hoitoon annettujen kasvattiensa koulunkäynnistä on Lautakunta koettanut pitää mahdollisimman hyvää huolta. Kuten muutamissa tapauksissa ennenkin, on myös tänä vuonna kustannukset kahden pojan olostaan maanviljelyskoulussa suoritettu Lautakunnan määrärahalla; eräälle kolmannelle pojalle on valmistettu pääsy karjanhoitokouluun sekä yhdelle tytölle Sippolan puutarhakouluun. Suomenkielisten poikain rippikouluopetuksesta on tänäkin vuonna ollut sopimus tehtynä Sammatin kappalaisen kanssa ja ruotsinkielisten Sipoon kappalaisen kanssa; rippikouluissa olevat tytöt taas ovat saaneet sellaista opetusta niiden seurakuntain papeilta, missä kasvatuslaitokset ovat.

Vuoden 1908 alussa oli 175 lasta eli 118 poikaa ja 57 tyttöä Kasvatuslautakunnan hoidon alaisena. Vuoden kuluessa on Lautakunnan huos-

taan otettu 35 lasta, joista 26 poikaa ja 9 tyttöä, jota vastoin saman ajan kuluessa 33 lasta, joista 24 poikaa ja 9 tyttöä, on lakannut nauttimasta avustusta Lautakunnan määrärahasta. Vuoden 1908 lopussa oli siis 177 lasta eli 120 poikaa ja 57 tyttöä Kasvatuslautakunnan hoidon alaisena. Pojista oli silloin 8 Bengtsärin, 21 Sipoon, 23 Nummen, 22 Lohjan ja 15 Laversin kasvatuslaitoksessa sekä 9 Sammatin ja 10 Vekkosken pikkukoulussa; 5 oli yksityisten henkilöiden hoidettavana Sammatissa, 3 Espoossa, 1 Tuusulassa ja 1 Ruokolahdella; 1 oli otettuna Harjun ja 1 Långsjön maanviljelyskouluun sekä 1 Vestankvarnin karjanhoitokouluun. Tytöistä oli 22 Vanajan ja 21 Kemiön kasvatuslaitoksessa; 8 oli otettuna Seimelän yksityiseen kasvatuskotiin Vihdissä, 3 oli yksityisten henkilöiden hoidossa Helsingissä, 1 Sipoossa ja 1 Espoossa, minkä ohella 1 oli otettuna oppilaaksi Sippolan puutarhakouluun.

Kevätlukukauden lopussa 1908 sai 19 poikaa ja 6 tyttöä päästötodistuksen kasvatuslaitosten kouluista suoritettuaan täydellisen kansakoulukurssin, ja 3 poikaa ottivat vanhemmat pois laitoksista ennen koulukurssin päättymistä Lautakunnan voimatta estää sitä. Sammatin pikkukoulusta on 10 poikaa siirretty Nummen laitokseen ja 2 tyttöä Vanajan laitokseen. Vekkosken pikkukoulusta on siirretty 4 poikaa Laversin laitokseen ja 1 tyttö Kemiön kasvatuslaitokseen.

Valvonnan alaisten lasten terveydentila on yleensä ollut hyvä. Ne jotka ovat tarvinneet sairaalahoitoa on tuotu Helsinkiin hoidettaviksi, jos heitä ei ole voitu ottaa lähimpään kunnan sairaalaan.

Useimpain valvonnan alaisten lasten käytöksestä on Lautakunta tänäkin kertomusvuonna mielihyvällä voinut havaita, ettei se ole antanut aihetta mihinkään painavampiin muistutuksiin. Joitakuita karkausyrityksiä on kuitenkin tapahtunut, ja eräät tytöt Vanajan laitoksessa ovat tehneet itsensä syypäiksi rikkomuksiin, jotka erityisellä tavalla ovat kiinnittäneet Lautakunnan huomion tähän laitokseen. Syyt siihen, että sellaisia rikkomuksia yleensä on voinut esiintyä kasvatuslaitoksessa, ovat luonnollisestikin monet, mutta varsinaisena syynä on Lautakunta kuten asianomainen tarkastajakin huomannut olevan sen, että vanhemmat tytöt, jotka jo olivat läpikäyneet laitoksen koulun, mutta joiden käytös ei ollut niin vakaantunut, että heidät olisi voitu lähettää palvelukseen, sopivan työlaitoksen puutteessa ovat saaneet jäädä vain nuorille tytöille aiottuun kasvatuslaitokseen, missä heitä ei ole voitu kyllin tarkasti silmälläpitää. Ne olosuhteet, joissa mainitut rikkomukset ovat tehdyt, osoittavat selvästi, kuten toinenkin samantapainen rikkomus eräässä toisessa kasvatus-

kodissa, että vanhempien tyttöjenkin kasvattamiseksi työlaitos on yhtä pakottavan tarpeen vaatima kuin sellainen on ollut poikia varten.

Niistä pojista, jotka jo ovat lakanneet nauttimasta Kasvatustalokunnan hoitoa, ovat mikäli Talokunnan tietoon on tullut useimmat käyttäytyneet hyvin, jota vastoin 7 erinäisistä rikoksista on tuomittu vankeusrangaistukseen. Monet ovat heti kasvatuslaitoksesta päästyään saaneet palata kotiinsa, koska vanhemmat ovat kyenneet hankkimaan heille sopivaa tointa. Eräät ovat aluksi jääneet rengeiksi maalle, vaikkapa he tavallisesti jonkun vuoden perästä ovat palanneet Helsinkiin, missä useat ovat saaneet paikan kirjapainoissa ja työpajoissa, mutta jotkut myös joutuneet rappiolle. Eräällä, joka on käynyt maanviljelyskoulun, on paikka pehtorina eräällä maatilalla, yksi on räätälinä ja monet ovat ruvenneet merimiehiksi.

Päästötutkinnon suorittaneista tytöistä ovat myös useimmat aikaa myöten siirtyneet Helsinkiin, jättäen ne paikat, mitkä asianomaiset laitoksenjohtajattaret olivat onnistuneet hankkimaan heille. Useilla on paikka tehtaissa Helsingissä, 4 on naimisissa ja 1 on pikkukoulunopettajattarena. Myös tytöistä on 1 tuomittu varkaudesta ja 1 on joutunut poliisin siveysosaston käsiteltäväksi irtolaisuudesta.

Myöskin menneen vuoden kuluessa on Kasvatustalokunta 1 tapauksessa vain Holhouslautokunnan ja Raastuvanoikeuden avulla saanut huolenpitoonsa sellaiset lapset, joiden vanhemmat ovat vastustaneet niiden ottamista Talokunnan huostaan. Talokunnan sihteerille uskottujen holhouksien luku on tämän johdosta noussut 54:ään, koskien yhteensä 85 lasta.

Bengtsårin kylässä olevain Norrgårdin ja Södergårdin talojen ostoa varten on Kaupunginvaltuusto osottanut kaupungille pahantapaisten lasten turvakotia varten lahjoitetut rahastot karttuneine korkoineen, yhteensä Smk 90,000: —, sekä tilusten rakennusten muutos- ja korjaustöitä varten ja puhelinjohtoa varten Bengtsårista Hankoon Smk 46,080: —, jota summaa kokonaisuudessaan ei ole vielä käytetty, koska töitä ei ennätetty vuonna 1908 suorittaa loppuun, jota vastoin kustannukset maanviljelys- y. m. kaluston hankkimisesta ynnä myös menot laitoksen hoidosta ovat nousseet tarkoitukseen myönnettyä määrärahaa suuremmiksi. Myös Kasvatustalokunnan tarverahoja on ylitetty Smk:illa 1,395: 27, riippuen niistä kalliista ilmoituskustannuksista ja matkoista, jotka ovat olleet tarpeen uutta laitosta varten. Kun sitävastoin määrärahoista vanhempia kasvatuslaitoksia ja yksityisten hoitoon antoa varten on säästynyt Smk 6,924: 48 ja kun avustuksia lasten hoitoa varten on tullut Smk 1,549: 19 enemmän kuin oli las-

kettu, on Lautakunnan tarkoituksiin osotetuista rahoista jälellä Smk 1,290: 91, jota summaa ei ole kertomusvuonna käytetty.

Eri kasvatuslaitosten, yksityisten hoitoon annon y. m. osalle ovat menot jakaantuneet seuraavasti:

Bengtsårin kasvatuslaitos	Smk	24,697: 34
Sipoon „ 	„	8,478: 60
Nummen „ 	„	8,433: 25
Lohjan „ 	„	8,494: 20
Laversin „ 	„	6,635: 62
Vanajan „ 	„	9,454: 17
Kemiön „ 	„	9,561: 53
Sammatin pikkukoulu	„	3,849: 30
Vekkosken „ 	„	2,843: 35
Yksityisille hoitoon anto	„	7,324: 50
Lääkärintarkastus	„	66: —

Kasvatuslautakuntaan ovat vuoden kuluessa kuuluneet rehtori V. T. Rosenqvist puheenjohtajana, pastori E. Panelius varapuheenjohtajana sekä jäseninä tohtori vapaaherra A. de la Chapelle, senaatinkamreeri R. Erenius, tohtorinrouva H. Nordmann ja vapaaherratar A. af Schultén. Vuoden lopussa oli vapaaherra A. de la Chapelle'n ja tohtorinrouva H. Nordmannin vuoro erota Lautakunnasta. Näistä valittiin vapaaherra de la Chapelle uudelleen ja uudeksi jäseneksi tohtorinrouva Nordmannin sijaan koulunjohtajatar S. Häggman sekä rehtori V. T. Rosenqvistin seuraajaksi, joka moninaisten muiden tehtävien vuoksi oli anonut eroa, aistivilliskoulujen tarkastaja V. Forsius.